

VAIDEOTSUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1-3/15/1606

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Merit Valgjärv
Otsuse tegemise aeg ja koht	16.10.2015 Tallinn
Vaide esitamise aeg	04.09.2015 (dokumendiregistris registreeritud 07.09.2015)
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni menetluse alustamatajätmise teade 05.08.2015 nr 2.1-1/15/1363
Vaide esitaja	xxx

RESOLUTSIOON:

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

29.07.2015 esitas xxx kaebuse Andmekaitse Inspektioonile, kuna avastas 28.07.2015, et tema naaber xxx, on suunanud aadressil xxx oleval ehitisel asetseva kaamera avaldaja omanduses olevale kinnistule xxx piiratud aiaga eravaldusele, mille vaateväljas on avaldaja kodu ees olev trepp, trepikoda, aed, aiavärv, garaaz, garaazivärvad, köögi aken. Kaebuse kohaselt riivab kaamera selline asetus tema eraelu ülemääraselt.

04.08.2015 ja 30 .07.2015 esitas xxx täiendavaid kinnitusi ja tõendeid selle kohta, et naaberkinnistul olev kaamera on suunatud xxx kinnistule.

05.08.2015 jättis Andmekaitse Inspektsioon teatega 2.1-1/15/1363 menetluse alustamata, kuna:

Inspektsioon lähtub menetluse alustamise otsustamisel korrakaitse seaduse (KorS) §-st 4, mille esimese lõike kohaselt on avalik kord ühiskonna seisund, milles on tagatud õigusnormide järgimine ning õigushüvede ja isikute subjektiivsete õiguste kaitstus. Sama paragrahvi teise lõike kohaselt on eraõiguse normide järgimine ja isiku subjektiivsete õiguste ning õigushüvede kaitstus avaliku korra osa niivõrd, kuivõrd: 1) kohtulikku õiguskaitset ei ole võimalik õigel ajal saada; 2) ja ilma korrakaitseorgani sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud; 3) ning kui ohu tõrjumine on avalikes huvides. Kõik need kolm tingimust peavad

olema täidetud. Korrakaitseaduse eelnõu seletuskirja kohaselt on isikute subjektiivsete õiguste kaitsmine eeldõige kohtuvõimu funktsiooniks. Kui täitevvõim korrakaitseorganite näol hakkaks lahendama isikute õigusi ja vabadusi puudutavaid küsimusi, konkureerides kohtuvõimuga, tooks see kaasa võimude lahususe põhimõtte rikkumise, tekiks õiguskindlusetus ja omavolioht. Korrakaitseorganid ei suuda ega peagi suutma igal juhtumil kindlaks teha isikute vahelisi tegelikke õigussuhteid, mis eraõiguslike vaidluste lahendamisel võib olla vägagi keeruline. Tsiviilkohtu volitused ja võimalused asjaolude tuvastamiseks on oluliselt ulatuslikumad kui haldusorganil.

Inspeksioon leiab, et käesoleval juhul on Teil endal võimalus pöörduda naabri poole selgituste saamiseks, mille alusel ja mis eesmärgil ta jälgib Teie kinnistul toimuvat ning paluda Teie privaatsuse riive lõpetada. Samuti saate oma õiguste kaitseks, sealhulgas materiaalse ja moraalse kahju hüvitamiseks, pöörduda kohtusse. Käesoleval juhul puudub ka kolmas ehk avaliku huvi kriteerium. Andmekaitse Inspeksioonile kaebuse esitamise võimaldamine on mõeldud eeskätt selleks, et riik saaks sekkuda olukorras, kus õigusrikkumise peatamine on selgelt avalikes huvides. Isikuandmete töötlemine kujutab endast põhiseadusega kaitstud eraelu puutumatuset. Seetõttu vajab vaidlus isikuandmete töötlemise õiguspärasuse üle kiiret reageerimist. Andmekaitse Inspeksioonile isikuandmete töötlemise üle järelevalvepädevuse kehtestamise eesmärk on saavutada võimalikult kiire ning andmesubjekti vähem koormavam, kuid samas tõhus menetlus. Avaliku huvi olemasolu eeldatakse, kui juhtum puudutab või võib puudutada määratlemata arvu isikute subjektiivseid õigusi ja vabadusi ja/või kaalukaid põhiõigusi.

Käesoleval juhul ei puuduta vaidlus teisi ühiskonnaliikmeid ning nende isikute subjektiivseid õigusi ja vabadusi, mistõttu ei ole täidetud KorS § 4 lõikes 2 sätestatud eeldus korrakaitseorgani (antud juhul Andmekaitse Inspeksiooni) sekkumiseks.

04.09.2015 esitas xxx vaide Andmekaitse Inspeksioonile.

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

Vaie on esitatud menetluse alustamata jätmise teatele 05.08.2015 nr 2.1-1/15/1363

Vaie on esitatud vaidlustatud toimingule tervikuna.

Avaldaja ei korda käesolevas 29.07.2015 avalduses olevaid asjaolusid ja õiguslikku alust, vaid jääb käesolevas vaides avalduses ning sellele lisatud tõendite juurde, mis tuleb võtta vaide lahendamise juurde.

Avaldaja arvates on käesolevas vaidlustatud Andmekaitse Inspeksiooni toiming 05.08.2015 nr 2.1-1/15/1363 kehtetu vale diskretsiooni kohaldamise (avaldaja ei ole pöördunud tuvastamiseks kahju tekkimist või esitanud avalduses kahjunõuet), uurimispõhimõtte mitte järgimise (asjaolude mitte väljaselgitamine ja paikvaatluse mitte teostamine) ning enne toimingute tegemist ärakuulamisõiguse tagamata jätmise tõttu (ei ole kogutud asja juurde tõendit, millega avaldaja saab tõestada, et on tahteavalduse teinud naabrile rikkumise lõpetamiseks). Samuti on valesti kohaldatud korrakaitseõiguse sätteid. Seega proportsionaalne asjas eesmärgini jõudmiseks ja rikkumise ärahoidmiseks, saab järelevalvet teostav haldusorgan teha rikkujale kirjaliku suulise hoiatuse, märkega vastasel juhul kohaldab sunniraha või asendustäimist. Korrakaitseõiguse eesmärk ei ole isikute vahel toime pandud rikkumiste delegeerimine tsiviilasjadeks. Rikkumine on ka käesoleval hetkel jätkuv. Haldustoiminguna tuleb käsitada kõiki avalik-õiguslike suhete raames sooritatavaid toiminguid, sõltumata sellest, kas nad mõjutavad pralleelselt ka eraõiguslikke sätteid. HMS § 106 lg 2 kohane menetlustoiming on kohtus iseseisvalt vaidlustatav, kui riivab menetlusosalise või menetlusvälise isiku õigusi sõltumata menetluse lõppresultaadis. Sellisel juhul rakendub menetlustoimingute suhtes erandina sisuliselt sama õiguslik režiim, mis lõplike toimingute puhul (ärakuulamise ja põhjendamise kohustus, seaduslikkuse nõuded, õiguskaitsevahendid), sest riive tõttu on neil isiku õiguste jaoks osaliselt lõplik, mitte ainult menetluslik iseloom.

Vastavalt üalatoodule palun:

- 1. Tunnistada kehtetuks või õigusvastaseks menetluse alustamata jätmise teade 05.08.2015 nr 2.1-1/15/1363, ja;*
- 2. kohustada asjas uuesti otsustama.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioon ei alusta menetlust juhul, kui sellise sekkumise välistab korrakaitseõiguse (KorS) § 4, mille teise lõike kohaselt on eraõiguse normide järgimine ja isiku subjektiivsete õiguste ning õigushüvede kaitse avaliku korra osa niivõrd, kuivõrd: 1) kohtulikku õiguskaitset ei ole võimalik õigel ajal saada; 2) ja ilma korrakaitseorgani

sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud; 3) ning kui ohu tõrjumine on avalikes huvides. **Kõik need kolm tingimust peavad olema täidetud.**

Menetluse alustamatajätmise teates on Teile selgitatud, et *korrakaitseseaduse eelnõu seletuskirja kohaselt on isikute subjektiivsete õiguste kaitsmine eelkõige kohtuvõimu funktsiooniks. Kui täitevvõim korrakaitseorganite näol hakkaks lahendama isikute õigusi ja vabadusi puudutavaid küsimusi, konkureerides kohtuvõimuga, tooks see kaasa võimude lahususe põhimõtte rikkumise, tekiks õiguskindlusetus ja omavolioht. Korrakaitseorganid ei suuda ega peagi suutma igal juhtumil kindlaks teha isikute vahelisi tegelikke õigussuhteid, mis eraõiguslike vaidluste lahendamisel võib olla vägagi keeruline. Tsiviilkohtu volitused ja võimalused asjaolude tuvastamiseks on oluliselt ulatuslikumad kui haldusorganil.*

Kuna seaduse seletuskiri avab seaduse mõtte ja eesmärgi ammendava selgusega, siis järelevalvemenetluse alustamise otsustamisel peabki menetleja esmalt kindlaks tegema, kas KoRS § 4 lg 2 sätestatud tingimused on täidetud. Antud juhul ei nähtu kaebusest, ega selle lisadest, et oleks täidetud avaliku huvi kriteerium. Seda on menetleja Teile ka selgitanud: *Käesoleval juhul ei puuduta vaidlus teisi ühiskonnaliikmeid ning nende isikute subjektiivseid õigusi ja vabadusi, mistõttu ei ole täidetud KorS § 4 lõikes 2 sätestatud eeldus korrakaitseorgani (antud juhul Andmekaitse Inspeksiooni) sekkumiseks. ... Avaliku huvi olemasolu eeldatakse, kui juhtum puudutab või võib puudutada määratlemata arvu isikute subjektiivseid õigusi ja vabadusi ja/või kaalukaid põhiõigusi.*

Juhul kui Andmekaitse Inspeksiooni sekkumiseks eeldus puudub, ei hakka Andmekaitse Inspeksioon teostama ka menetlustoiminguid, sest sel juhul tekiks konkurents kohtuvõimuga, mis tooks kaasa võimude lahususe põhimõtte rikkumise, tekiks õiguskindlusetus ja omavolioht.

Menetluse alustamatajätmise otsuses on selgitatud ka seda, millised on vaide esitaja võimalused oma õiguste kaitsmiseks: *Inspeksioon leiab, et käesoleval juhul on Teil endal võimalus pöörduda naabri poole selgituste saamiseks, mille alusel ja mis eesmärgil ta jälgib Teie kinnistul toimuvat ning paluda Teie privaatsuse riive lõpetada. Samuti saate oma õiguste kaitseks, sealhulgas materiaalse ja moraalse kahju hüvitamiseks, pöörduda kohtusse. Tõendid selle kohta, et olete ka ise initsiatiivi üles näidanud rikkumise lõpetamiseks tuleb esitada kohtule.*

Vaides avaldate rahuloematust sellega, et Teie tegelikku tahet kaebuse esitamisel on valesti mõistetud ning Teil puudus tahe saada menetluslikku tulemit seoses *moraalse kahju, hingeliste kannatuste ja jätkuva materiaalse kahju tekkimisega*. 30.07.2015 olete Andmekaitse Inspeksioonile edastanud aga kaebuse lisa, mille kohaselt : .... *Seega jätkuv rikkumine on peale moraalse kahju ja hingeliste kannatuste seotud ka jätkuva materiaalse kahju tekkimisega*. Märgitud pöördumine tekitaski arusaama, et lisaks kaebuses toodud riivetele on Teie eesmärgiks ka materiaalse kahjuga seonduv. Märgime, et käesolevas lõigus toodud moraalse või materiaalse kahju tekitamise käsitlemine menetluse algatamata jätmise teates, ei muuda vaidluse olemust eravaidlusest avalik-õiguslikuks vaidluseks.

Oleme analüüsinud Andmekaitse Inspeksiooni menetluspraktikat ning vaide esemeks olevat menetlust ning leidnud, et menetluse alustamatajätmise teade on õiguspärane. Tulenevalt eeltoodust ei uuenda Andmekaitse Inspeksioon menetlust.

/allkirjastatud digitaalselt/

Merit Valgjärv

juhtivinspektor

peadirektori volitusel